

Zespół Szkół Hotelarsko - Gastronomicznych
w Gdyni

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA
WYMAGANIA EDUKACYJNE

GEOGRAFIA

Opracowanie
Katarzyna Łaskowska

rok szkolny 2017/2018

Podstawa programowa
IV etap edukacyjny – zakres podstawowy

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- I. Wykorzystanie różnych źródeł informacji do analizy i prezentowania współczesnych problemów przyrodniczych, gospodarczych, społecznych, kulturowych i politycznych.
- II. Formułowanie i weryfikowanie hipotez dotyczących problemów współczesnego świata.
- III. Rozumienie relacji człowiek-przyroda-społeczeństwo w skali globalnej i regionalnej.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

1. Współczesne problemy demograficzne i społeczne świata.

Uczeń:

- 1) wyróżnia i charakteryzuje obszary o optymalnych i trudnych warunkach do zamieszkania w skali globalnej i regionalnej; formułuje prawidłowości rządzące rozmieszczeniem ludności na świecie;
- 2) charakteryzuje główne procesy demograficzne (fazy przejścia demograficznego i przejścia epidemiologicznego) na przykładzie całego świata i poszczególnych kontynentów;
- 3) klasyfikuje migracje, podaje ich przyczyny i ocenia skutki tego zjawiska; charakteryzuje współczesne kierunki emigracji Polaków i czynniki wpływające na atrakcyjność niektórych państw dla imigrantów;
- 4) wyjaśnia zróżnicowanie procesów urbanizacji na świecie; opisuje procesy tworzenia się aglomeracji miejskich oraz ich formy;
- 5) identyfikuje i wyjaśnia procesy wzrostu liczby ludności oraz ekspansji przestrzennej wielkich metropolii świata (np. poznaje przyczyny powstawania dzielnic nędzy, wzrostu przestępczości, degradacji środowiska przyrodniczego, problemów komunikacyjnych);
- 6) wyjaśnia znaczenie kultury i tradycji regionalnych w procesie różnicowania się regionów pod względem rozwoju społecznego i gospodarczego (np. wyjaśnia rolę tradycji w rozwoju przedsiębiorczości w państwach Azji Południowo-Wschodniej).

2. Zróżnicowanie gospodarcze świata.

Uczeń:

- 1) klasyfikuje państwa na podstawie analizy wskaźników rozwoju społecznego i gospodarczego; wyróżnia regiony bogate i biedne (bogatą Północ i biedne Południe) i podaje przyczyny dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno gospodarczego regionów świata;
- 2) ocenia i projektuje różne formy pomocy państwa i organizacji pozarządowych państwom i regionom dotkniętym kryzysem (klęskami ekologicznymi, wojnami, głodem);
- 3) opisuje główne obszary upraw i chowu zwierząt na świecie, wyjaśnia ich zróżnicowanie przestrzenne;
- 4) wyjaśnia, z czego wynikają różnice w wielkości i strukturze spożycia Żywności na świecie (uwarunkowania przyrodnicze, kulturowe, społeczne i polityczne, mechanizmy wpływające na nierównomierny rozdział Żywności w skali globalnej);
- 5) opisuje zmiany w funkcji obszarów wiejskich na wybranych przykładach (np. w Unii Europejskiej, w regionach turystycznych w państwach rozwijających się); potrafi wyjaśnić szanse i zagrożenia dla środowiska przyrodniczego i mieszkańców poszczególnych regionów, wynikające z procesów przemian zachodzących na terenach wiejskich;
- 6) charakteryzuje kierunki zmian w powierzchni lasów na świecie (w wyniku

- procesów wylesiania i zalesiania) i podaje przykłady gospodarowania zasobami leśnymi (pozytywne i negatywne);
- 7) charakteryzuje cechy gospodarki morskiej i podaje przykłady wykorzystania oceanu światowego oraz zagrożeń wynikających ze zbyt intensywnej eksploatacji zasobów morskich;
- 8) charakteryzuje i ocenia zróżnicowanie i zmiany struktury wykorzystania surowców energetycznych na świecie; dokonuje oceny zjawiska uzależnienia produkcji energii na świecie od źródeł zaopatrzenia surowców nieodnawialnych, potrafi wyjaśnić twierdzenie „ropa rządzi światem”;
- 9) wyjaśnia, na czym polegają zmiany zachodzące na rynku pracy w skali globalnej i regionalnej, wynikające z rozwoju nowoczesnych technologii informacyjno komunikacyjnych;
- 10) przedstawia cechy przemysłu wysokiej technologii i podaje przykłady jego lokalizacji na świecie; poznaje nowe funkcje ośrodków przemysłowych i nowe formy przestrzenne – technopole, klastry i dystrykty przemysłowe;
- 11) charakteryzuje wybrane obszary intensywnie zagospodarowywane turystycznie na świecie; wyjaśnia, dlaczego zmieniają się kierunki wyjazdów turystycznych Polaków; identyfikuje skutki rozwoju turystyki dla środowiska przyrodniczego;
- 12) ocenia rolę nowoczesnych usług komunikacyjnych w funkcjonowaniu gospodarki i w życiu codziennym;
- 13) wyjaśnia zmiany zachodzące w kierunkach i natężeniu ruchu osób i towarów; wskazuje przykłady lokalizacji nowoczesnych terminali i ich rolę w rozwoju regionów;
- 14) podaje przykłady procesów globalizacji i ich wpływu na rozwój regionalny i lokalny;
- 15) wyjaśnia współczesne zmiany na mapie politycznej świata;
- 16) wyjaśnia na wybranych przykładach (w skali lokalnej, regionalnej i globalnej) przyczyny procesów integracyjnych i ich skutki gospodarcze, społeczne i polityczne.

3. Relacja człowiek-środowisko przyrodnicze a zrównoważony rozwój.

Uczeń:

- 1) formułuje problemy wynikające z eksploatacji zasobów odnawialnych i nieodnawialnych; potrafi przewidzieć przyrodnicze i pozaprzyrodnicze przyczyny i skutki zakłóceń równowagi ekologicznej;
- 2) charakteryzuje obszary niedoboru i nadmiaru wody na świecie i określa przyczyny tego zróżnicowania (w tym zanieczyszczenia wód); przedstawia projekty rozwiązań stosowanych w sytuacjach braku lub niedoborów wody w różnych strefach klimatycznych;
- 3) rozróżnia przyczyny zachodzących współcześnie globalnych zmian klimatu (ocieplenia globalnego) i ocenia rozwiązania podejmowane w skali globalnej i regionalnej zapobiegające temu zjawisku;
- 4) wykazuje na przykładach, że zbyt intensywne wykorzystanie rolnicze gleb oraz nieumiejętne zabiegi agrotechniczne powodują w wielu częściach świata degradację gleb, co w konsekwencji prowadzi do spadku produkcji Żywności, a w niektórych regionach świata do głodu i ubóstwa;
- 5) wykazuje na przykładach pozaprzyrodnicze czynniki zmieniające relacje człowiek-środowisko przyrodnicze (rozszerzanie udziału technologii energooszczędnych, zmiany modelu konsumpcji, zmiany poglądów dotyczących ochrony środowiska).

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA

1. Powinności ucznia

- a) każdy uczeń powinien posiadać wskazany przez nauczyciela podręcznik oraz zeszyt przedmiotowy
- b) uczeń obowiązany jest prowadzić notatki
- c) uczeń obowiązany jest do systematycznego odrabiania prac domowych
- d) uczeń, zgłasza nieprzygotowanie do lekcji (1 raz w semestrze) po sprawdzeniu obecności (uczeń bez munduru nie może zgłosić nieprzygotowania)
- e) w czasie lekcji bezwzględnie wyłączyć telefon komórkowy
- f) na sprawdzianach można korzystać z kalkulatora (ale nie w telefonie komórkowym)

2. Formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów:

- a) **Odpowiedź ustna** – przynajmniej raz w semestrze, pod względem rzeczowości, stosowania terminologii zawodowej, umiejętności formułowania dłuższych wypowiedzi; przy odpowiedzi ustnej obowiązuje znajomość materiału z **trzech ostatnich** lekcji, w przypadku lekcji powtórzeniowych – z całego działu
- b) **Kartkówka** – obejmujące materiał z trzech ostatnich lekcji, nie wymaga wcześniejszego zapowiadania; obejmujące materiał z większej ilości lekcji zapowiedziana z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem
- c) **Sprawdzian** – odpowiedź pisemna przeprowadzana po zakończeniu każdego działu, zapowiadany z co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem.
- d) **Praca na lekcji** – oceniana jest oceną szkolną, „plusem” lub „minusem” (uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą, gdy zgromadzi pięć plusów)
- e) **Ćwiczenia indywidualne i grupowe**
- f) **Ocena pracy domowej**
- g) **Prace dodatkowe** (np. referaty)
- h) **Aktywność**

Sprawdziany lub inne zapowiedziane prace pisemne są obowiązkowe. Jeżeli uczeń z przyczyn usprawiedliwionych nie mógł pisać wyznaczonym terminie, to powinien to uczynić w okresie dwóch tygodni od daty przeprowadzenia sprawdzianu w terminie uzgodnionym z nauczycielem (nie na lekcji). Nieobecność nieusprawiedliwiona lub niezaliczenie w pracy terminie powoduje wystawienie oceny niedostatecznej .

3. Wystawienie oceny śródrocznej i rocznej oraz warunki i formy poprawy oceny

- a) nauczyciel oddaje sprawdzone prace pisemne w terminie dwóch tygodni
- b) uczeń ma możliwość jednorazowej poprawy oceny niedostatecznej ze sprawdzianu w formie i terminie ustalonym z nauczycielem, możliwość poprawy oceny nie dotyczy prac pisanych w późniejszym terminie
- c) w przypadku nieobecności nieusprawiedliwionej na sprawdzianie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, którą może poprawiać według zasad pkt. b)
- d) w przypadku nieobecności nauczyciela lub uzasadnionej nieobecności klasy w dniu zapowiedzianego sprawdzianu, za obowiązujący termin sprawdzianu przyjmuje się najbliższą lekcję z danego przedmiotu, termin sprawdzianu uzgadnia się ponownie bez tygodniowego wyprzedzenia,
- e) dla wszystkich chętnych ustala się jeden termin poprawy sprawdzianu
- f) do dziennika obok oceny uzyskanej poprzednio ze sprawdzianu wpisuje się ocenę poprawioną
- g) **wystawienie oceny śródrocznej i rocznej** dokonywane jest na podstawie wszystkich ocen częściowych, przy czym większą wagę mają oceny ze sprawdzianów, w drugiej kolejności są odpowiedzi ustne i kartkówki. Pozostałe oceny są wspomagające

- h) uczeń, który chce otrzymać **wyższą niż przewidywana roczną ocenę** klasyfikacyjną zdaje przed nauczycielem sprawdzian z wiadomości i umiejętności z całego zakresu materiału. Ponadto uczeń musi spełniać następujące warunki:
- być obecny na wszystkich sprawdzianach lub je terminowo zaliczyć
 - mieć przynajmniej 75% frekwencję na zajęciach
- i) jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie spełnia wymagań określonych w punkcie g) nauczyciel może wyrazić zgodę na sprawdzenie wiadomości i umiejętności

4. Sposoby informowania uczniów.

Na pierwszej godzinie lekcyjnej uczniowie są zapoznawani z PSO oraz z zakresem materiału.

Wymagania na poszczególne oceny są udostępniane wszystkim uczniom. Wszystkie oceny oparte o opracowane kryteria są jawne zarówno dla ucznia jak i jego rodziców.

Sprawdziany i inne prace pisemne są przechowywane do końca danego roku szkolnego. Do prac mogą mieć wgląd rodzice w czasie zebrań lub konsultacji.

Na miesiąc przed klasyfikacją roczną w czasie zajęć edukacyjnych, nauczyciel informuje uczniów zagrożonych oceną niedostateczną i przewidywanych ocenach rocznych.

5. Sposoby informowania rodziców.

O ocenach częściowych informuje się rodziców na zebraniach rodzicielskich lub w czasie indywidualnych spotkań z rodzicami, udostępniając zestawienie ocen. O ocenach rocznych rodzice informowani są za pośrednictwem uczniów.

6. Wymagania na oceny

- a) poszczególne oceny ustalane są w zależności od procentowego stopnia opanowania zakresu treści nauczania
- b) podstawą uzyskania pozytywnej oceny śródrocznej i rocznej jest uczestnictwo ucznia w minimum 50% zajęć
- c) w przypadku wystąpienia trudności, wynikających z sytuacji losowych, w opanowaniu przez ucznia podstawowych treści programowych, nauczyciel wspólnie z uczniem wypracowuje sposoby ich pokonania.

7. Kryteria ocen:

Prace pisemne są oceniane na podstawie liczby uzyskanych punktów wg skali:

<30%	Niedostateczna
30% - 34,99%	niedostateczna +
35% - 39,99%	dopuszczająca -
40% - 47,99%	Dopuszczająca
48% - 51,99%	dopuszczająca +
52% - 55,99%	dostateczna -
56% - 64,99%	Dostateczna
65% - 67,99%	dostateczna +
68% - 70,99%	dobra -
71% - 79,99%	Dobra
80% - 82,99%	dobra +
83% - 85,99%	bardzo dobra -
86% - 91,99%	bardzo dobra
92% - 93,99%	bardzo dobra +
94% - 95,99%	celująca -
96% - 99,99%	Celująca
100%	celująca +

1. Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie ma osiągnięć wystarczających do dalszego uczenia się geografii;
- b) nie rozwiązuje najprostszych zadań, nawet przy pomocy innych uczniów lub nauczyciela;
- c) nie zachowuje minimalnej dokładności i staranności, koniecznej do poprawnego rozwiązywania zadania;
- d) nieprawidłowo stosuje terminy geograficzne wymienione w osiągnięciach z poziomu podstawowego.

2. Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- a) ma część osiągnięć z poziomu podstawowego w zakresie wystarczającym do dalszego uczenia się geografii;
- b) rozwiązuje proste zadania, korzystając z pomocy innych uczniów lub nauczyciela;
- c) zachowuje małą dokładność i staranność, jest ona jednak wystarczająca do poprawnego rozwiązywania zadania;
- d) prawidłowo stosuje niektóre terminy geograficzne wymienione w osiągnięciach z poziomu podstawowego.

3. Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) ma większość osiągnięć z poziomu podstawowego;
- b) samodzielnie rozwiązuje proste zadania;
- c) zachowuje dokładność i staranność wystarczającą do poprawnego rozwiązywania zadania;
- d) prawidłowo stosuje większość terminów geograficznych wymienionych w osiągnięciach z poziomu podstawowego.

4. Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- a) ma większość osiągnięć z poziomu podstawowego oraz część osiągnięć z poziomu rozszerzonego;
- b) samodzielnie rozwiązuje zadania o średnim poziomie złożoności;
- c) zachowuje dokładność i staranność wystarczającą do poprawnego rozwiązywania zadania;
- d) wypowiada się pełnymi zdaniami;
- e) prawidłowo stosuje większość terminów geograficznych wymienionych w osiągnięciach z poziomu podstawowego oraz niektóre z poziomu rozszerzonego.

5. Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- a) ma większość osiągnięć z poziomów: podstawowego i rozszerzonego;
- b) samodzielnie rozwiązuje zadania o wysokim poziomie złożoności;
- c) zachowuje wzorową dokładność i staranność w rozwiązywaniu zadań;
- d) wypowiada się pełnymi zdaniami w sposób logiczny i spójny;
- e) bezbłędnie posługuje się nazewnictwem geograficznym;
- f) prawidłowo stosuje terminy geograficzne wymienione w osiągnięciach z poziomów: podstawowego i rozszerzonego.

6. Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) ma większość osiągnięć z poziomów: podstawowego i rozszerzonego oraz ma niektóre osiągnięcia z poziomu kompletnego;
- b) samodzielnie rozwiązuje zadania o najwyższym poziomie złożoności;
- c) zachowuje wzorową dokładność i staranność w rozwiązywaniu zadań;

- d) wypowiada się pełnymi zdaniami w sposób logiczny i spójny;
- e) bezbłędnie posługuje się nazewnictwem geograficznym;
- f) prawidłowo stosuje terminy geograficzne wymienione w osiągnięciach z poziomów: podstawowego, rozszerzonego i kompletnego.